PATVIRTINTA
Vilniaus m. lopšelio-darželio „Pasakaitė“
direktoriaus 2026 m. spalio 30 d.
įsakymu Nr. V- 102

VILNIAUS LOPŠELIO-DARŽELIO „PASAKAITĖ“ SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS, INTERVENCIJOS IR STEBĖSENOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilniaus lopšelio-darželio „Pasakaitė“ Smurto ir patyčių prevencijos, intervencijos ir stebėsenos vykdymo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) parengtas vadovaujantis Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijomis, patvirtintomis 2017 m. kovo 22 d. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu Nr. V-190.

2. Tvarkos aprašo paskirtis – padėti įstaigos bendruomenei sukurti saugią, vaiko asmenybės augimui ir ugdymuisi palankią aplinką lopšelyje-darželyje (toliau – Darželis), kurioje vaikai jaučiasi gerbiami ir saugūs. Psichologinė vaikų savijauta ir saugumas Darželyje susijęs su emocine vaikų, darbuotojų, tėvų gerove, jų tarpusavio santykiais.

3. Tvarkos aprašas nustato smurto ir patyčių prevencijos vykdymo priemones ir būdus.

4. Tvarkos aprašo tikslas – saugios aplinkos kūrimas, apimantis glaudžiai tarpusavyje susijusius, integraliai veikiančius komponentus: Darželio veiklą ir valdymą, socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymą, pozityvaus įstaigos mikroklimato kūrimą ir tėvų (globėjų, rūpintojų) įtraukimą.

5. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:

5.1. į smurtą ir patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl lyties, seksualinės orientacijos, negalios, religinės ar tautinės priklausomybės) ir formos;

5.2. kiekvienas Darželio administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs smurtą ir patyčias, privalo reaguoti ir jas stabdyti;

5.3. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie smurtą ir patyčias amžiaus ir pareigų, taip pat nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ir patiriančiųjų patyčias amžiaus ir pareigų.

6. Tvarkos apraše naudojamos sąvokos:

6.1. patyčios – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui;

6.2. patyčių formos – žodinės, fizinės, socialinės ar elektroninės patyčios;

6.3. patyčias patiriantis asmuo – asmuo (ugdytinis, suaugusysis), iš kurio yra tyčiojamasi;

6.4. besityčiojantysis (skriaudėjas) – vaikas ar suaugęs asmuo, inicijuojantis patyčias ir (ar) prisidedantis prie jų;

6.5. patyčių prevencija – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti, pasitelkiant Darželio bendruomenės narių informavimą ir kitas priemones;

6.6. patyčių intervencija – visuma priemonių, taikomų visiems patyčių dalyviams

(patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams);
6.7. patyčių prevencijos ir intervencijos stebėsena – patyčių situacijos Darželyje stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, taip pat tolimesnės reiškinio raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

7. Su Darželio nustatyta smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos tvarka pasirašytinai supažindinami visi Darželio bendruomenės nariai.

8. Darželis, vykdydamas veiklas, orientuotas į smurto ir patyčių prevenciją:
8.1. rengia pareigybių aprašus, kuriuose numatyta atsakomybė už emociškai saugios ugdymo(si) aplinkos puoselėjimą, reagavimą į smurtą ir patyčias;
8.2. bendradarbiauja su ugdytinių tėvais (konsultuoja, informuoja smurto ir patyčių prevencijos, saugios aplinkos Darželyje kūrimo klausimais, įtraukia į priemonių planavimą ir įgyvendinimą), vietos bendruomene, savivaldybėje esančiomis įstaigomis ir organizacijomis bei kitais suinteresuotais asmenimis.

II.SMURTO IR PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA DARŽELYJE

9. Smurto ir patyčių prevencijos bei intervencijos stebėsena Darželyje vykdoma nuolat, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, taip pat tolimesnės reiškinio raidos ir galimo poveikio prognozavimui.

10. Smurto ir patyčių prevencija bei intervencija yra svarbi Darželio veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėsena rūpinasi Darželio vadovas, Vaiko gerovės komisijos nariai, ikimokyklinio (priešmokyklinio) ugdymo mokytojai, direktoriaus pavaduotojas ugdymui, o jos vykdyme dalyvauja visi Darželio bendruomenės nariai.

11. Darželio vadovas yra atsakingas už Tvarkos aprašo parengimą ir vykdymą, už stebėsenos rezultatais paremto kasmetinio Darželio smurto ir patyčių prevencijos priemonių plano parengimą, jo pristatymą bendruomenei ir įgyvendinimą.

12. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja ne mažiau kaip 3 atsakingi asmenys, sudarantys smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo grupę (toliau – Prevencinė darbo grupė). Darželio vadovas Prevencinės darbo grupės nariais paskiria tris Vaiko gerovės komisijos narius, kurie kasmet:

12.1. inicijuoja ir koordinuoja anoniminės bendruomenės narių apklausos vykdymą ir apibendrina jos rezultatus;

12.2. surenka apibendrintus duomenis iš ugdymo mokytojų ar direktoriaus pavaduotojo ugdymui dėl Darželyje fiksuotų pranešimų apie smurtą ir patyčias bei atlieka jų analizę;

12.3. remdamiesi apklausos ir pranešimų apie smurtą ir patyčias analizės duomenimis, rengia smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

12.4. aptaria turimą informaciją ir svarsto prevencijos bei intervencijos priemonių taikymo plano turinį Vaiko gerovės komisijos posėdyje;

12.5. teikia siūlymus Darželio vadovui dėl smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo, darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo šioje srityje ir kitais klausimais;

12.6. teikia siūlymus Darželio vadovui dėl Tvarkos aprašo tobulinimo;

12.7. atlieka kitus Tvarkos apraše numatytus veiksmus.

13. Direktoriaus pavaduotojas ugdymui kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie smurtą ir patyčias, informuoja Vaiko gerovės komisijos narius, koordinuojančius vykdymo Tvarką, apie taikomų prevencijos ir intervencijos priemonių rezultatus bei teikia kitą svarbią informaciją.

III. SMURTO, PATYČIŲ INTERVENCIJA DARŽELYJE

14. Visais įtariamų ir realių smurto bei patyčių atvejais kiekvienas Darželio administracijos atstovas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas privalo:

14.1. nedelsiant įsikišti ir nutraukti bet kokius įtarimą keliančius ar smurtinius veiksmus;

14.2. jei vaikui reikalinga skubi pagalba, kreiptis į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus / globėjus / rūpintojus, įstaigos sveikatos priežiūros specialistą) arba specialiąsias tarnybas (policiją, greitąją medicinos pagalbą);

14.3. žodžiu informuoti grupės mokytoją arba direktoriaus pavaduotoją ugdymui apie įtariamas ir (ar) įvykusias patyčias (1 priedas);

14.4. tiesiogiai informuoti vieną iš Prevencinės darbo grupės narių, pateikiant užpildytą pranešimo apie smurtą ir patyčias formą (2 priedas).

15. Ikimokyklinio ar priešmokyklinio ugdymo mokytojas, gavęs informaciją apie įtariamas ir (ar) įvykusias patyčias:

15.1. išsiaiškina situaciją ir nustato, ar tai yra patyčių atvejis;

15.2. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus) ir, esant poreikiui, kviečia juos dalyvauti pokalbiuose;

15.3. užpildo pranešimo apie patyčias formą (2 priedas) ir perduoda ją Prevencinės darbo grupės pirmininkui, psichologui bei direktoriaus pavaduotojui ugdymui;

15.4. vykdo tolesnę patyčių situacijos stebėseną grupėje.

16. Prevencinės darbo grupės pirmininkas gautą formą užregistruoja Patyčių registracijos žurnale.

17. Jeigu patyčių situacija nesibaigia, Prevencinė darbo grupė imasi spręsti patyčių atvejį, o esant sudėtingai situacijai – inicijuoja Prevencinės darbo grupės arba Vaiko gerovės komisijos posėdį.

18. Vaiko gerovės komisija, įvertinusi turimą informaciją:

18.1. numato pagalbos ir veiksmų planą (individualūs pokalbiai su skriaudėju, nukentėjusiuoju, stebėtojais ir kitos priemonės);

18.2. supažindina skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus) su plano nevykdymo pasekmėmis, o esant poreikiui – planą koreguoja;

18.3. informuoja Darželio direktorių apie esamą situaciją;

18.4. vykdo plane numatytas veiklas, stebi, analizuoja situaciją ir organizuoja pakartotinius posėdžius rezultatams įvertinti.

19. Visiems patyčių dalyviams pagal individualius poreikius Darželyje teikiama švietimo pagalbos specialistų (psichologo, logopedo, socialinio pedagogo) ar mokytojų pagalba.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Visi duomenys, susiję su vaiku, jo asmeniniu gyvenimu ir patirtu smurtu ar patyčiomis, yra konfidencialūs. Jie tvarkomi ir naudojami teisės aktų nustatyta tvarka tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems asmenims ar institucijoms atlikti pavestas funkcijas, siekiant užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus.

_____